Tidningen
SVENSK TORV
Nr.2/2026

S. 3
Hållbarhet är mer än en fråga om torv eller torvfritt

S. 7
Dags att välja väg

S. 8-9
När EU-regler möter verkligheten

Efterfrågan på odlingssubstrat ökar i hela världen
S. 4-5

Visste du att efterfrågan på odlingssubstrat beräknas fyrdubblas till 2050? I dag är torv den viktigaste beståndsdelen i odlingssubstrat, och de alternativa råvarorna räcker inte till i vare sig volym eller kvalitet.

Svensk TORV

Tidningen Svensk Torv ges ut av Branschföreningen Svensk Torv och riktar sig till beslutsfattare, politiker, företag, föreningar och opinionsbildare samt medlemmar och intresserade.
Tidningen medföljer även som bilaga i tidningen Viola.

Nr 2 2026

Chefredaktör
Rickard Axdorff, generalsekrererare

Redaktionsråd
Rickard Axdorff, generalsekreterare
Robert Wedmo, ordförande
Pia Holmberg, Hasselfors Garden
Rita Larsson, Neova
Samuel Steen, Jiffy Group
Erik Hjalmarsson, Mullmäster

Produktion och layout
Katarina Magnusson,
Balanserad Kommunikation

Omslagsbild
Hasselfors Garden

Branschföreningen Svensk Torv
www.svensktorv.se
info@svensktorv.se

Branschföreningen Svensk Torv är en samarbetsorganisation för torvproducenter och användare av torv för energiändamål, i yrkesmässig trädgårdsodling och hobbyodling som substrat och jordförbättring samt som strö inom djurhållning. Syftet är bland annat att informera om torv och verka för att torv och torvmark förvaltas på ett hållbart sätt.

Svensk Torv ger ut denna tidning samt publicerar nyheter och artiklar på www.svensktorv.se, LinkedIn och Facebook @svensktorv.

Torvskörden ökar

De senaste åren har den svenska torvproduktionen ökat en hel del. Det är ett glädjande besked i ett läge där världens odlare kan behöva betydligt mer råvara. Forskningen vi presenterar i det här numret pekar på att den globala marknaden för odlingssubstrat kan potentiellt fyrdubblas fram till 2050. Hur ska vi möta den efterfrågan?

I ett av studiens mer restriktiva scenarier saknas 17 miljoner kubikmeter råvara år 2050. Träfiber, bark och andra material kan bidra, men de ska finnas i tillräckliga mängder och hålla en kvalitet som odlarna kan lita på. Flera av råvarorna efterfrågas också av energi- och byggsektorn. Och även om torvens andel i varje jordblandning minskar kommer högst troligt efterfrågan på torv vara fortsatt stark när marknaden växer.

Här har Sverige något att bidra med. Torven är en naturresurs som redan används i stor skala och som kan täcka en del av det växande råvarubehovet. Den håller vatten, ger en stabil struktur och fungerar i etablerade odlingssystem. Samtidigt utvecklar vi i branschen nya blandningar. Det ger odlarna fler möjligheter att välja substrat efter vad de odlar och vilka resurser odlingen kräver.

På sidan tre tar vi upp vad hållbarhet betyder i praktiken. Om ett byte av substrat kräver mer vatten, mer gödsel eller längre transporter måste det vägas in tillsammans med miljövinsterna. Odlaren behöver dessutom veta om den nya blandningen ger en jämn skörd till en kostnad som verksamheten bär. Därför bör politiken bedöma olika substrat efter hur de fungerar i odlingen och vilken samlad påverkan de har. När torvens användare i Sverige ber politiken att trygga tillgången är det den helheten beslutsfattarna behöver ta ställning till.

När efterfrågan växer får vi också skäl att ompröva våra egna övertygelser. Vad händer med föreställningen att torven snart kan fasas ut om behovet av odlingssubstrat ökar snabbare än tillgången till andra råvaror?

Det kan vara svårt att ändra uppfattning om något man tyckt länge. Särskilt när man har gjort det offentligt. Men jag skulle gärna höra fler beslutsfattare som är tveksam till torvproduktionen säga vilken ny kunskap som skulle få dem att ompröva sin hållning. Troligen handlar det om kunskap som vi i branschen redan har, men som har filtrerats bort av just övertygelser. Det här numret är fullt av sådan kunskap. Där har vi ett jobb att göra.

Rickard Axdorff, generalsekreterare,
Branschföreningen Svensk Torv
rickard.axdorff@svensktorv.se

Följ gärna @torvgeneralen på Facebook.

Ny vetenskaplig artikel

Hållbarhet är mer än en fråga om torv eller torvfritt

Begreppet hållbara odlingssubstrat används allt oftare i forskning, politik och marknadsföring. Men vad betyder det egentligen? En ny vetenskaplig artikel visar att begreppet ofta används utan att det finns tillräcklig evidens för att påståendet är korrekt.

I debatten beskrivs material ofta som hållbara därför att de är torvfria eller återvunna. Men enligt forskarna räcker inte det för att avgöra om ett odlingssubstrat verkligen är hållbart. Ett material måste också fungera i praktisk odling, vara ekonomiskt rimligt att använda och ge acceptabla miljömässiga och sociala resultat.

Forskarna varnar för förenklade resonemang

Författarna menar att hållbarhet inte är en egenskap som finns inbyggd i ett material. I stället är hållbarhet ett resultat av hur materialet används i ett specifikt odlingssystem. Samma råvara kan därför vara ett bra val i ett sammanhang och ett mindre lämpligt val i ett annat.

Detta är särskilt viktigt när torv diskuteras. Torv framställs ibland som ohållbar, medan alternativa råvaror automatiskt beskrivs som hållbara. Forskarna varnar för sådana förenklade resonemang. Alla råvaror har en miljöpåverkan, och för att kunna jämföra olika alternativ krävs mätningar, livscykelanalyser och kunskap om hur materialen fungerar i praktiken.

Artikeln lyfter också fram att hållbarhet omfattar tre delar: miljömässig, ekonomisk och social hållbarhet. Om fokus enbart ligger på en av dessa finns en risk att problem flyttas från ett område till ett annat i stället för att lösas. Ett material kan till exempel ge vissa miljöfördelar men samtidigt innebära högre produktionsrisker, ökade kostnader eller nya utmaningar i leveranskedjan.

I praktiken kan ett byte från torv till andra råvaror leda till negativa konsekvenser som inte alltid syns vid en första bedömning. Vissa alternativ kan kräva längre transporter eller mer energi vid bearbetning. Andra kan behöva större mängder gödsel eller vatten för att ge samma odlingsresultat. Det finns också material som varierar mer i kvalitet mellan olika leveranser eller där tillgången på råvara är begränsad.

För professionella odlare är det avgörande att odlingssubstratet ger jämna och förutsägbara resultat. Om ett nytt material leder till långsammare tillväxt, större variation i produktionen, ökad sjukdomsrisk eller högre resursförbrukning kan de positiva effekterna inom ett område motverkas av negativa effekter inom ett annat. Det innebär inte att alternativa råvaror är sämre. Det innebär att de behöver utvärderas utifrån hur de fungerar i praktiken och inte enbart utifrån sitt ursprung.

Budskapet är tydligt

Budskapet i artikeln är därför tydligt: Hållbarhet kan inte avgöras genom att fråga om ett substrat är torvbaserat eller torvfritt. Ett odlingssubstrat behöver bedömas utifrån sina samlade miljömässiga, ekonomiska och sociala effekter. Först då går det att avgöra om det faktiskt bidrar till ett mer hållbart odlingssystem.

Text: Pia Holmberg
Foto: Hasselfors Garden

Artikeln ”The challenge of defining ‘sustainable growing media’: Why the term is used incorrectly and what needs to be done about it” har publicerats i vetenskapliga tidskriften Frontiers in Horticulture.

Artikeln är skriven av Dr Alexander Sentinella från branschorganisationen Growing Media Europe, Dr Siv Mari Aurdal vid NIBIO i Norge, professor Beatrix Alsanius vid SLU i Sverige samt ytterligare sex internationella medförfattare.

Efterfrågan på odlingssubstrat ökar snabbt i hela världen

Text: Pia Holmberg
Foto: Hasselfors Garden

Efterfrågan på odlingssubstrat ökar snabbt i hela världen. En ny forskningsrapport av Nguyen m.fl. publicerad i Frontiers in Horticulture visar att marknaden kan växa mycket kraftigt fram till 2050. Bakom utvecklingen ligger bland annat befolkningstillväxt, förändrade konsumtionsmönster samt en ökad produktion i kontrollerad miljö med hjälp av odlingssubstrat. Studien pekar samtidigt på en avgörande fråga: hur ska den framtida råvaruförsörjningen säkras?

Resultaten visar att marknaden för odlingssubstrat potentiellt kan fyrdubblas fram till 2050. Den största tillväxten väntas inom plantskolor och prydnadsväxtsektorn. Geografiskt förväntas Kina stå för de mest omfattande ökningarna, följt av tillväxtmarknader i Asien, Sydamerika och Afrika.

Efterfrågan på odlingssubstrat drivs av flera tydliga megatrender. Den globala befolkningen växer samtidigt som inkomsterna ökar och konsumtionsmönstren förändras. Behovet av en mer resurseffektiv och klimatanpassad produktion gynnar också substratbaserade odlingssystem. Tillsammans driver detta en snabb expansion av marknaden.

Risk för råvarubrist när marknaden växer

I studien har åtta centrala råvaror analyserats: torv, kokosfiber (coir), träfiber, bark, kompost, mineralull, perlit och nya material. Tillgången på materialen har bedömts utifrån olika scenarier. I ett optimistiskt scenario bedöms tillgången vara tillräcklig men i mer restriktiva scenarier saknas 17 miljoner kubikmeter material år 2050.

Den möjliga bristen på råvaror beror på att materialen inte finns tillgängliga i tillräckliga volymer, att kvaliteten varierar och att de ofta konkurrerar med andra användningsområden, exempelvis energi och byggmaterial. Tillgången är geografiskt ojämn och logistiken kan vara kostsam. När efterfrågan ökar blir dessa begränsningar tydliga och pekar på behovet av nya råvaror och effektivare användning av befintliga resurser.

Torv går inte att ersätta

Torv, som är den viktigaste beståndsdelen i odlingssubstrat idag, behandlas särskilt i studien. Nu används cirka 59 miljoner kubikmeter torv årligen inom trädgårdssektorn.

Prognosen visar att den totala användningen av torv kommer att ligga kvar på ungefär samma nivå fram till 2050. Andelen torv i varje enskilt substrat minskar, men den kraftigt ökande efterfrågan på odlingssubstrat väger upp detta. Men att fullt ersätta torv med andra råvaror går inte vare sig i volym eller kvalitet. En viktig förklaring är också att torvens unika egenskaper – som stabil struktur, god vattenhållning och låg risk för sjukdomar – är svåra att ersätta i praktiken. Tillsammans gör detta att torvens andel enligt rapporten minskar, men att den totala användningen ändå förblir relativt stabil.

Råvara	Volym som används 2022		Potentiell tillgång 2050	Beräknad användning 2050			
				Scenario med låg tillgång		Scenario med hög tillgång	
	Mm³	%	Mm³	Mm³	%	Mm³	%
Torv	59	51 %	53-63	53	18 %	63	19 %
Kokos	11	9 %	64	51	18 %	61	18 %
Träfiber	6	5 %	295	30	10 %	59	18 %
Bark	18	16 %	228	57	20 %	57	17 %
Kompost	9	8 %	381	43	15 %	43	13 %
Perlite	2	2 %	35	21	7 %	21	6 %
Mineralull	7	6 %	112	14	5 %	14	4 %
Andra organiska material	5	4 %	112	18	6 %	18	5%
Total	**116**		**1280-1290**	**288**		**336**	
Nya material för att möta efterfrågan på 305 Mm³ till 2050				17		0	

Behov av nya råvaror och fortsatt innovation

Nya material som forskarna bedömer har potential att skalas upp till över hundra tusen kubikmeter per år är vitmossa, fibrer av olika växter, biokol samt odlingssubstrat som återanvänds i nya substrat.

Forskarna betonar att studien bör ses som ett ramverk för fortsatt analys snarare än en fast prognos. Den framtida utvecklingen kommer att bero på många faktorer, inklusive marknadstrender, tekniska framsteg, förädlingskapacitet, ekonomiska förhållanden samt möjligheten att skala upp produktionen av råvaror. Resultaten understryker också behovet av fortsatt forskning kring råvaruförsörjning, processteknik och effektiv resursanvändning för att stödja framtida innovationer.

”Vi ser en fortsatt stark efterfrågan på torv”

Svensk torv har frågat Eric Hjalmarsson på Scanpeat om hur han ser på rapporten. Scanpeat exporterar både torv som råvara och odlingssubstrat.

- Vi ser en fortsatt stark efterfrågan på torv. Men precis som i rapporten så ser vi också att vi behöver fler råvaror för framtiden. Redan idag förädlar vi bark för marknaden, svarar Eric Hjalmarsson, som särskilt pekar på vikten av nya och förlängda tillstånd för att möta efterfrågan.

Eric Hjalmarsson, Scanpeat. Foto: privat

Länk till rapporten

https://www.frontiersin.org/journals/horticulture/articles/10.3389/fhort.2026.1800056/full

Nu varnar även finska organisationer – tillgången till odlings- och strötorv måste tryggas

Sju finländska organisationer, däribland MTK, SLC, Finlands Fjäderfäförbund och Handelsträdgårdsförbundet, går nu gemensamt ut med budskapet att nästa regering måste trygga tillgången till odlings- och strötorv. Branschföreningen Svensk Torv konstaterar att samma oro för framtida råvaruförsörjning har lyfts av aktörer i Sverige.

Organisationerna varnar för att en snabbt försämrad tillgång till odlings- och strötorv riskerar att påverka livsmedelsproduktion, trädgårdsnäring, djurvälfärd och försörjningsberedskap.

– Det är de organisationer som är beroende av torven i sin verksamhet som nu larmar om en kommande torvbrist. När företrädare för lantbruk, trädgårdsnäring, skogsbruk och andra delar av livsmedelskedjan i två nordiska länder pekar på samma problem bör beslutsfattare lyssna, säger Rickard Axdorff, generalsekreterare för Svensk Torv.

I det finländska pressmeddelandet betonas att produktion av odlings- och strötorv bör betraktas som en verksamhet av allmänt intresse eftersom råvaran är viktig för livsmedelsförsörjningen. Organisationerna hänvisar också till forskning som visar att tillgången till odlings- och strötorv riskerar att minska kraftigt de kommande åren om inga åtgärder vidtas.

Även i Sverige är oron stor. Tidigare i år uppmanade företrädare för 13 organisationer och företag från 10 branscher regeringen att säkerställa att genomförandet av EU:s naturrestaureringsförordning inte leder till minskad tillgång på en råvara som används inom livsmedelsproduktion, skogsbruk och beredskap.

– Sverige och Finland har länge haft ett nära samarbete i torvfrågorna. Det är därför betydelsefullt att organisationer i båda länderna nu pekar på samma utmaning. Diskussionen handlar ytterst inte om en enskild råvara, utan om hur vi förenar höga miljöambitioner med behovet av självförsörjning, konkurrenskraft och robusta värdekedjor, säger Rickard Axdorff.

Svensk Torv menar att den europeiska utvecklingen de senaste åren tydligt har visat vikten av att säkra tillgången till strategiskt viktiga insatsvaror.

– Europa har redan fått erfara konsekvenserna av ett stort beroende av importerad energi och andra kritiska råvaror. Svensk och finsk torv är en del av Europas livsmedels- och råvaruförsörjning. Vi behöver föra en saklig diskussion om hur vi säkerställer tillgången till de råvaror som krävs för framtidens livsmedelsproduktion, försörjningsberedskap och konkurrenskraft, säger Rickard Axdorff.

Här kan du läsa pressmeddelandet från finländska organistioner:

https://www.slc.fi/nyheter/trygga-tillgangen-pa-odlings-och-strotorv

Foto: Från vänster; Wilma Lundvall, Hasselfors Garden, Raatec, Olivier Chatel on Unsplash

Dags att välja väg

Sverige står mitt i en historisk omställning. Industrin elektrifieras, transportsektorn ställer om och behovet av inhemska råvaror och robust energiförsörjning har sällan varit större.

Årets vinter vet vi ännu inte hur kall den blir men redan i oktober aktiverade övergångsregeringen högkostnadsskyddet för elkonsumenter i elområde fyra. Samtidigt blir det allt svårare att bedriva och utveckla de verksamheter som faktiskt levererar de resurser som samhället efterfrågar oavsett om det gäller en ny solcellspark eller ett täkttillstånd. När nimby (”Not In My Back Yard”), aktivister och fega politiker väljer bort inhemsk produktion och inhemska råvaror betalar du och jag ett högt pris för flyttad miljöpåverkan och flyttade arbetstillfällen utomlands.

Torvnäringen befinner sig i skärningspunkten mellan flera av vår tids viktigaste frågor: försörjningsberedskap, livsmedelsproduktion, råvaruförsörjning och klimatomställning. Trots det präglas den politiska diskussionen ofta av förenklingar och symbolfrågor snarare än av fakta och helhetsperspektiv.

Det är en utveckling som riskerar att få konsekvenser långt utanför vår egen bransch. När tillståndsprocesserna varken blir enklare eller kortare trots politiska löften om detta, när regelverken blir otydligare då enskilda tjänstepersoners tolkningar driver ärenden för prövning och när investeringar möter växande osäkerhet, påverkas inte bara torvproduktionen utan hela kedjor av företag och verksamheter som är beroende av stabil tillgång till energi, växtodlingssubstrat, jordprodukter och andra torvbaserade råvaror.

”Ett hållbart samhälle byggs inte genom att flytta produktion, råvaruutvinning och miljöpåverkan till andra länder”

Samtidigt ser vi hur frågor om självförsörjning och resiliens får ökad betydelse i en allt mer osäker omvärld. Då måste också synen på Sveriges naturresurser och produktionsförmåga utvecklas.

Att värna miljön och klimatet är självklart. Men ett hållbart samhälle byggs inte genom att flytta produktion, råvaruutvinning och miljöpåverkan till andra länder. Det byggs genom höga svenska kvalitetskrav, innovation samt ansvarsfull förvaltning av de resurser som finns här och skapar arbete och utveckling även utanför storstäderna.

För torvnäringen handlar framtiden därför inte bara om att försvara en bransch.
Det handlar om att bidra med kunskap, fakta och lösningar i en större samhällsdiskussion om hur Sverige ska kunna kombinera hållbarhet, konkurrenskraft och försörjningsberedskap.

Nu är det dags att välja väg. Mellan symbolpolitik och pragmatism. Mellan ökande importberoende och stärkt inhemsk produktion. Mellan kortsiktiga förenklingar och långsiktigt ansvarstagande.

Det valet kommer att få betydelse långt bortom torvmarkerna, jordbruket och skogsbruket. En fortsatt inhemsk torvproduktion ger trygghet för inte bara Sverige utan hela Europa.

Text och foto: Robert Wedmo, ordförande Svensk Torv

När EU-regler möter verkligheten

Text: Rickard Axdorff, Generalsekreterare Svensk Torv

I Europaparlamentet efterlyser ledamöter mer tid för genomförandet av Naturrestaureringsförordningen. Samtidigt förbereder EU-kommissionen en översyn av de direktiv som ligger till grund för flera av förordningens krav. Det kan liknas med att ett hus måste byggas färdigt samtidigt som byggherren börjar undersöka om bottenplattan verkligen håller.

I början av oktober debatterade Europaparlamentet EU:s naturrestaureringsförordning. Drygt en månad hade gått sedan tidsfristen för ländernas första planutkast löpte ut. Miljökommissionär Jessika Roswall uppgav att endast nio av EU:s 27 medlemsländer hade lämnat in sina utkast. I planerna ska varje land beskriva vilka områden som behöver restaureras, vilka åtgärder det tänker vidta, och hur arbetet ska finansieras.

När ledamöterna tog till orda gick meningarna isär om vad som skulle hända härnäst. Italienaren Herbert Dorfmann (SVP) ville att förordningen skulle omprövas eller pausas. Nederländska Ingeborg ter Laak (CDA) efterlyste mer tid och större flexibilitet. Spanjoren César Luena (PSOE) tog upp finansieringen. Deras inlägg ringade in tre frågor som länderna måste lösa i sina planer. Hur mycket ska göras, hur snabbt kan det ske och vem ska betala? Det knakar betänkligt i EU:s gröna giv.

Två processer möts 2027

Några veckor efter debatten presenterade kommissionen sitt eget arbetsprogram för 2027. Inte mindre än 10 av de 23 huvudinitiativen har regelförenkling som ett viktigt mål. Kommissionen vill också dra tillbaka 18 liggande förslag. Konkurrenskraften får större utrymme samtidigt som kommissionen utåt säger att miljöambitionerna ligger fast.

Bland initiativen för tredje kvartalet 2027 finns en punkt med särskild betydelse. Kommissionen planerar en översyn av EU naturvårdsregler, däribland fågel- och habitatdirektiven som ligger till grund för naturtyper som Natura 2000. Flera av Naturrestaureringsförordningens krav utgår från dessa regler och naturtyper.

Foto: ©European Union 2026 / EP, CC BY 4.0

Översynen är planerad till ungefär samma tid som länderna ska redovisa sina slutgiltiga naturrestaureringsplaner. Om översynen leder till ändringar kan man behöva ta ställning till nya förutsättningar efter att respektive land redan har lagt fast hur naturrestaureringsförordningen ska implementeras i sin nationella lag.

När reglerna ska fungera på marken

I jordbruket har en liknande diskussion redan fått ett konkret utfall. Som Nya Wermlands-Tidningen uppmärksammat på ledarplats ville kommissionen med strategin Från jord till bord bland annat halvera användningen av och risken med kemiska växtskyddsmedel till 2030. När målet skulle omsättas i lag väcktes frågor om vilka alternativ lantbrukarna hade och hur reglerna skulle påverka produktionen. Förslaget fick för lite stöd och kommissionen drog tillbaka det. Det som tidigare framställdes som en nödvändig miljöåtgärd blev möjligt att ompröva när kraven skulle fungera i praktiken.

För naturrestaureringen blir mötet med verkligheten konkret när en åtgärd ritas in på en karta. Om en dikad mark ska återvätas behöver den som brukar marken intill veta hur vattennivån påverkar dräneringen och om fältet fortfarande bär maskiner när det är dags att så, vad det kommer att kosta och vilken produktionsminskning det innebär. För torvtäkterna beror de praktiska följderna på vilka åtgärder som beslutas nationellt. Och om tillgången på odlingstorv begränsas behöver den som driver en plantskola veta vilka, om några, substrat som går att köpa i tillräcklig mängd och hur de fungerar i odlingen.

I Bryssel får konkurrenskraft och minskat importberoende nu större plats. Men hur mycket råvara riskerar att falla bort när restaureringsplanerna omsätts i praktiken? Ingen vet. Varifrån ska den i så fall komma? Ingen vet. Vilka investeringar går att göra och var kan produktionen fortsätta? Ingen vet. Hur mycket kommer kalaset att kosta? Ingen vet.

Redan när naturrestaureringsförordningen förhandlades 2023 varnade den tyske EPP-ledaren Manfred Weber för att förslaget i sin dåvarande form skulle leda till ”mindre livsmedelsproduktion i Europa och ännu högre matpriser”. Nu ska medlemsländerna avgöra vilka åtgärder som faktiskt ska genomföras. Om det innebär att Europa producerar mindre av sina egna förnödenheter samtidigt som EU vill minska importberoendet, är det verkligen vad väljarna vill?

”När en åtgärd ritas in på kartan blir mötet med verkligheten konkret för naturrestaureringen”

Rickard Axdorff, generalsekreterare Svensk Torv. Foto: Pia Holmberg

Svensk torv fortsatt stark när marknaden utvecklas

Text: Pia Holmberg och Claes Bohlin
Foto: Hasselfors Garden

Den svenska marknaden för torv och odlingssubstrat fortsätter att utvecklas, men den viktigaste slutsatsen från den senaste branschundersökningen är tydlig: torven behåller sin starka ställning både inom professionell odling och på konsumentmarknaden.

Svensk Torv har samlat data kring torv- och råvaruanvändning från sina medlemmar. En jämförelse mellan de två undersökningarna från 2020 och 2025 visar att fler råvaror numera används i substraten. Träfiber, bark och komposterade material har fått en större roll, som svar på marknadens efterfrågan på torvreducerade och torvfria alternativ men även som en anpassning till den osäkerhet som råder om torvens framtid från politik och myndigheter. Trots det är torven fortfarande den råvara som bär upp huvuddelen av svensk substratproduktion.

”Torven är den råvara som bär upp huvuddelen av svensk substratproduktion”

Så används den svenska torven

Under 2025 användes cirka 2,2 miljoner kubikmeter svensk växttorv varav 1,3 miljoner för tillverkning av odlingssubstrat. Det är något lägre siffror än 2020, men fortfarande på en nivå som visar vilken central betydelse torven har för svensk odling. Minskningen förklaras med att pandemins kraftiga efterfrågan på trädgårdsprodukter har normaliserats och att en mindre andel data kom in för anläggningsjord.

Utöver den svenska förädlingen av torv som även innefattar 0,2 miljoner kubikmeter till djurhållning så exporterades omkring 0,8 miljoner kubikmeter, merparten som råvara men även i färdiga substrat. Sammantaget visar siffrorna att efterfrågan på svensk torv fortsatt är hög och att torven har flera viktiga användningsområden utöver substratproduktionen.

Torven dominerar yrkesodlingen

För professionella odlare har förändringarna varit relativt små. Torv utgör fortfarande över 90 procent av råvarorna i odlingssubstraten och är därmed den helt dominerande komponenten.

Den största förändringen sedan 2020 är att träfiber har etablerat sig som en kompletterande råvara. Flera producenter använder idag träfiber för att skapa nya produkttyper, men förändringen har skett utan att torvens centrala roll har förändrats.

Fritidsodlingen driver utvecklingen

De största förändringarna syns på konsumentmarknaden dit de största volymerna av odlingssubstrat går. Här har antalet andra råvaror än torv ökat tydligare än inom yrkessegmentet.

Foto: Robert Wedmo

Användningen av träfiber har gått från i princip noll till över 19 000 kubikmeter, knappt två procent, medan bark, som branschen alltid använt, visar en minskning som kan bero på starkt ökad konkurrens med energisektorn. Grönkompost och andra nya organiska material ökar men från låga nivåer. För biokol har volymen minskat, sannolikt för att priset är högt och efterfrågan låg.

Torven står för drygt 80 procent av råvarorna till fritidsodlingens produkter, vilket i princip är oförändrat mot tidigare. Jämfört med 2020 har försäljningen av torvfria substrat dock ökat. De faktiska volymerna är fortfarande små men visar en ökning från en till tre procent av konsumentmarknaden.

En marknad i förändring, men med torven i centrum

Undersökningen visar sammantaget att branschen fortsätter att utveckla nya produkter och bredda sin råvarubas. Träfiber och andra växtfiber samt komposterade material kommer sannolikt att få en större roll framöver.

Samtidigt visar resultaten att förändringen sker gradvis, det tar tid att bygga upp leveranskedjor, volymer och kunskap om hantering av nya material. Både professionella odlare och fritidsodlare använder fortfarande i huvudsak torvbaserade substrat, och efterfrågan på svensk torv är fortsatt stark både på hemmamarknaden och på exportmarknaden. Torven har en stark ställning för att den är säker, förutsägbar och transporteffektiv.

Foto: Robert Wedmo

Användning av svensk växttorv 2025	
Odling och utemiljö	58 %
Exportråvara	34 %
Djurhälsa	8 %

Fritidsodlingen råvaror i substrat 2025	
Torv	83 %
Träfiber, färsk bark, biokol, mm	7 %
Komposter	6 %
Mineralmaterial	4 %

Adressfält:

Torv – en avgörande samhällsresurs

En stor del av de grönsaker och blommor du köper i affären har odlats med hjälp av torv. Träden och blommorna i parken har odlats fram med torv. Skogen som ger byggnadsvirke och energi har börjat sitt liv som små plantor odlade i torv.

Strötorv är ett bra material för djurhållning då torven förhindrar ammoniakbildning och är antiseptiskt. Torv binder näring och blir utmärkt gödsel. Strötorv är ett uppskattat alternativ till halm i stallen för till exempel kor och hästar och fungerar även som foder till grisar.

Torven används även till energi genom samförbränning med andra biobränslen. Torv renar kraftvärmepannan på ett naturligt sätt och gör att kraftvärmen och elen blir effektivare.

Torv används även för att producera aktivt kol. Aktivt kol används vid såväl rening av vatten som luft och mark. Det används även vid medicin- och kosmetikaproduktion och vid produktion av livsmedel.

För mer information se www.svensktorv.se eller mejla till info@svensktorv.se
Följ oss även på Facebook och LinkedIn @svensktorv

Denna tidning ges ut av Branschföreningen Svensk Torv och medföljer även som bilaga i tidningen Viola.

BRANSCHFÖRENINGEN svensk TORV

Frostig dag på efterbehandlad torvtäkt, sex år efter avslutad skörd. Foto: Pia Holmberg